වයස්ගතභාවය හමුවේ වැඩිහිටි ප්‍රජාව මුහුණ දෙන අභියෝග පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

පී.ජී.එස්.ආර්. බණ්ඩාර [1]

ලෝක ජනගහන වර්ධන වේගය පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී දක්නට ලැබෙන පොදු ප්‍රවණතාවක් වන්නේ ජනගහනය තුළ වයස්ගත වූවන්ගේ ප්‍රමාණය ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාම වන අතර එය ශ්‍රී ලංකාව වැනි සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල සමාජ ප්‍රගමනයට විශාල බලපෑමක් එල්ල කර ඇත. වයස්ගත වැඩිහිටියන් ලෙස සාමාන්‍යයෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ අවුරුදු 60 ඉක්මවූ ප්‍රජාවයි. 2022 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර කාණ්ඩයේ උද්ධමනය 94.9% ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති අතර එහිදී රැකවරණය අහිමි වූ වැඩිහිටියෝ වඩාත් පීඩාවට පත් සමාජ කණ්ඩායමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාව වැඩිහිටි ජනගහනය ශීඝ්‍රයෙන් වැඩි වන රටක් ලෙස නම් කර ඇති අතර 2031 වන විට ලංකාවේ රැකබලා ගත යුතු වන වයස්ගත ජනගහනය මිලියන පහක් වනු ඇති බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇතැයි ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තා වල දැක්වේ. වයස්ගත වීම වැළැක්විය හැකි දෙයක් නොවන අතර වැඩිහිටිවියට පා තැබීමත් සමග පුද්ගලයින් මුහුණ දෙන සමාජයීය, ආර්ථික, ශාරීරික සහ මානසික අභියෝග මොනවාද යන්න හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ සිදුකළ පර්යේෂණයක් වන අතර ප්‍රාථමික දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ මාතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ මාතලේ පලාපත්වල සහ කවුඩුපැලැල්ල යන ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව අරමුණු සහගත නියැදීම හරහා තෝරාගත් වයස අවුරුදු 60 ට වැඩි වැඩිහිටියන් 25 දෙනෙකුගෙන් යුතු නියැදියක් තුළින් සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය හරහා පර්යේෂණයට අදාළ ප්‍රාථමික දත්ත ලබා ගත් අතර ද්විතියික දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා පර්යේෂණ සාහිත්‍ය, සඟරා, ලිපි හා අන්තර්ජාලය වැනි ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් භාවිතා කෙරිණි. පර්යේෂණ සොයාගැනීම්වලට අනුව වයස්ගත වීම විවිධ අභියෝග සමග බැඳී පවතින අතර ඒවා අතර සමාජමය හුදකලාභාවය, සුභ සාධන අවශ්‍යතා වෙත ප්‍රවේශ වීම සඳහා ඇති බාධා, මූල්‍ය අනාරක්ෂිතභාවය, ඉච්ඡාභංගත්වය, නොසළකා හැරීම් නිසා ඇතිවන මානසික ගැටලු, සමාජ අවබෝධය හා දැනුවත්භාවය අවම වීම, ශාරීරික වශයෙන් දුර්වල වීම, බෝවන හා බෝ නොවන රෝගවලට ලක් වීම, මානසික ආතතිය, මතකය අඩුවීම හෙවත් ඩිමෙන්ශියා වැනි මානසික රෝගවලට ගොදුරු වීම යනාදී අභියෝග අධ්‍යයනය තුළින් ප්‍රධාන වශයෙන් හඳුනාගත හැකි විය. සමාජ අගතීන්, පටු ආකල්ප සහ ප්‍රමාණවත් නීතිමය, සමාජමය රැකවරණයක් නොමැතිකම සහ සමාජ දැනුවත්භාවය සහ සදාචාරාත්මක වටිනාකම් නොමැතිකම වැඩිහිටි විය අභියෝගයකට ලක් කර තිබෙන ආකාරය හඳුනාගත හැකි විය. වයස්ගත වූවන් මුහුණ දෙන මෙම ගැටලු විසඳීම රාජ්‍යයන්ට මෙන්ම ප්‍රජාවටද ඉතා විශාල අභියෝගයක් වී ඇත. ඒ අනුව ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම් සහ සමාජ දැනුවත්භාවය ඇති කිරීම හා වැඩිහිටියන් රැක බලා ගැනීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් ප්‍රතිපත්තිමය, නීතිමය, සමාජමය සහ ආකල්පමය වර්ධනයක් සිදුකරලීම තුළින් සමාජය තුළ වැඩිහිටියන් මුහුණ දෙන අභියෝගයන්ට තිත තැබිය හැකිවනු පිණිස මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල රුකුලක් වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: වැඩිහිටි ප්‍රජාව, සමාජ ප්‍රගමනය, වයස්ගත භාවය, සමාජමය හුදකලාභාවය, ඩිමෙන්ශියාව

[1] සමාජවිද්‍යා අධ්‍යනාංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානව ශාස්ත්‍ර පීඨය, රජරට විශ්වවිද්‍යාලය.
bandarasachini222@gmail.com